

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวในการศึกษาวิจัย และเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เป็นหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
2. ความสำคัญของการบริหารวิชาการ
3. หลักการบริหารวิชาการ
4. ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

นักการศึกษาให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

เกสตีนิ ชิวปรีชา (2540, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ เป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดขึ้นทั้งภายนอกและภายในห้องเรียน เพื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณสมบัติน และทักษะ ความสามารถ ตามที่ได้กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับระบอบการปกครองของประเทศในขณะนั้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านการเรียนการสอนโดยตรงและกิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานยิ่งขึ้นด้วย Z ปนัดดา พรพิชเนศ (2540, หน้า 7) กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมทุกชนิด ในสถานศึกษาที่ดำเนินไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

สมศรี มธุรสสุวรรณ (2541, หน้า 14) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นการจัดกิจกรรม ทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และเกิดการพัฒนาขึ้นในตัวเด็กตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และถือเป็นงานหลักหรืองานที่สำคัญที่สุด ซึ่งในการบริหารโรงเรียนผู้บริหารจะต้อง ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการ

เรณู ครุฑไทย (2542, หน้า 9) กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

รุจิร ภูสาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 56) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณธรรมที่พึงประสงค์ ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ในการจัดการศึกษาทุกระดับ งานด้านวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ถือเป็นหัวใจของสถานศึกษาทุกระดับ เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน คนทั่วไปมักพิจารณาคุณภาพ และความสำเร็จของโรงเรียนที่ผลงานทางวิชาการของโรงเรียน โดยทั่วไปจะพิจารณาจากคุณภาพผลผลิต คือ ตัวนักเรียน อย่างไรก็ตามแม้ไม่อาจกล่าวได้ทั้งหมดว่า คุณภาพของผลผลิตของโรงเรียนเกิดจากกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของโรงเรียนเท่านั้น แต่โรงเรียนก็นับเป็นแหล่งเรียนรู้และประสบการณ์ที่สำคัญยิ่งที่จะก่อให้เกิดคุณภาพของผลผลิตตามต้องการได้ ถ้าได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คุณภาพของผลผลิต จึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน โรงเรียนใดที่สามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานจะเป็นเครื่องแสดงถึงคุณภาพ และความสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียนและเป็นที่ต้องการของบุคคล สังคม และประเทศชาติ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการ จึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานวิชาการ ตามโครงสร้างของการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น พ.ศ. 2547 และรองรับการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งแผนการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ตามกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ตามกฎกระทรวง งาน

วิชาการ ถือเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนา การวัดและประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจหลัก และเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา จากสัดส่วนการกระจายของเงินงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนรายหัวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2548 กำหนดไว้ว่า สถานศึกษาพึงใช้จ่ายเงิน เป็นสัดส่วนดังนี้

1. งบบริหารวิชาการ 60 เปอร์เซ็นต์
2. งบบริหารทั่วไป 30 เปอร์เซ็นต์
3. งบสำรอง 10 เปอร์เซ็นต์

จากสัดส่วนของเงินอุดหนุนรายหัวที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ คิดเป็น 60 %

ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการจัดการบริหารในส่วนงานวิชาการให้สอดคล้องและครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาให้มากที่สุด

หลักการบริหารงานวิชาการ

1. การยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และความสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาการศึกษา

ขอบข่ายของการบริหารงานด้านวิชาการ

งานวิชาการ เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง และมีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน การดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนมุ่งสนองต่อความสำเร็จของงานวิชาการทั้งสิ้น การที่โรงเรียนจะจัดงานวิชาการให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้นั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน ควรให้ความสนใจในงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ตามกฎกระทรวงว่าด้วยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 ได้กระจายอำนาจให้สถานศึกษาในเรื่องของการบริหารงานด้านวิชาการไว้ ดังต่อไปนี้ (กฎกระทรวง, 2550)

การบริหารงานด้านวิชาการ

- (ก) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- (ข) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- (ค) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- (ง) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- (จ) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (ฉ) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- (ช) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- (ซ) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- (ฌ) การนิเทศการศึกษา
- (ญ) การแนะแนว
- (ฎ) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- (ฏ) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- (ฐ) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- (ฑ) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- (ฒ) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- (ณ) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- (ด) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เมื่อจบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

1. อ่านอย่างมีสมรรถภาพและอ่านได้เร็วยิ่งขึ้น
2. เข้าใจวงคำศัพท์ที่กว้างขวางขึ้น สำนวนและโวหารที่ลึกซึ้ง แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
3. เลือกรับหนังสือและสื่อสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ได้กว้างขวางตามจุดประสงค์
4. เขียนเรียงความย่อความ และจดหมาย เขียนอธิบายชี้แจงรายงานเขียนแสดงความคิดเห็น แสดงการโต้แย้ง และเขียนเชิงสร้างสรรค์
5. สรุปความ จับประเด็นสำคัญ วิเคราะห์ วิวินิจฉัยข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ขั้นตอนในการนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินเรื่องราวต่าง ๆ พูดเชิญชวน อวยพร และพูดในโอกาสต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
6. รู้จักเลือกให้ภาษาเรียบเรียงข้อความได้อย่างประณีต จัดลำดับความคิด ขั้นตอนในการนำเสนอตามรูปแบบของงานเขียนประเภทต่าง ๆ
7. พูดนำเสนอความรู้ ความคิด การวิเคราะห์ และการประเมินเรื่องราวต่าง ๆ พูดเชิญชวน อวยพร และพูดในโอกาสต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
8. เข้าใจธรรมชาติของภาษา และการนำภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทย
9. ใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น สร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจ ปฏิเสธเจรจาต่อรองด้วยภาษาและกิริยาท่าทางที่สุภาพ
10. ใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้ การทำงาน และใช้อย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์
11. ใช้หลักการพิจารณาคุณค่าและวรรณกรรม พิจารณาคุณค่า และวรรณกรรมให้เห็นคุณค่าและนำไปประโยชน์ไปใช้ในชีวิต
12. แต่งกาพย์ กลอน และโคลง
13. ท่องจำบทหรือกรอนที่ไพเราะ มีคุณค่าทางความคิดและนำไปใช้กล่าวอ้างในการพูดและการเรียน
14. ร้องเล่นหรือถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านและบทกล่อมเด็กในท้องถิ่น
15. มีมารยาทการอ่าน การเรียน การฟัง การดู และการพูด
16. มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เมื่อจบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

เมื่อผู้เรียนจบการเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผู้เรียนควรมีความสามารถดังนี้

1. มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจำนวนเงิน มีความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราส่วน สัดส่วน ร้อยละ เลขยกกำลังที่มีเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็ม รากที่สองและรากที่สามของจำนวนเงิน สามารถคำนวณเกี่ยวกับจำนวนเต็ม เศษส่วน ทศนิยม เลขยกกำลัง รากที่สองและรากที่สามของจำนวนจริง และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับจำนวนไปใช้ในชีวิตจริงได้
2. สามารถนิยามภาพและอธิบายลักษณะของรูปเรขาคณิตสามมิติจากภาพสองมิติ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ผิวและและปริมาตร สามารถเลือกใช้หน่วยการวัดในระบบต่าง ๆ เกี่ยวกับความยาวพื้นที่ และปริมาตรได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการวัดไปใช้ใน ชีวิตจริงได้
3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับสมบัติของความเท่ากันทุกประการและความคล้ายของรูปสามเหลี่ยมเส้นขนาน ทฤษฎีบท พีทาโกรัสและบทกลับ และสามารถนำสมบัติเหล่านั้นไปใช้ในการให้เหตุผลและแก้ปัญหาได้
4. มีความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการแปลง (transformation) ทางเรขาคณิตในเรื่องการเลื่อนขนาน (translation) การสะท้อน (reflection) และการหมุน (rotation) และนำไปใช้ได้
5. สามารถวิเคราะห์แบบรูป สถานการณ์หรือปัญหา และสามารถใช้สมการ อสมการ กราฟ หรือแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อื่น ๆ ในการแก้ปัญหาได้
6. มีความเข้าใจเกี่ยวกับค่ากลางของข้อมูลในเรื่องค่าเฉลี่ยเลขคณิต มัธยฐาน และฐานนิยม และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม สามารถกำหนดประเด็น เขียนข้อคำถาม กำหนดวิธีการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมได้ สามารถนำเสนอข้อมูลรวมทั้งอ่าน แปลความหมายและวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ สามารถใช้ความรู้ในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารทางสถิติ ตลอดจนเข้าใจถึงความคาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นได้จากการนำเสนอข้อมูลทางสถิติ
7. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการทดลองสุ่ม เหตุการณ์ และความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ สามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์และประกอบการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้
8. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการประมาณค่าและสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
9. มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น สามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลายและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สามารถให้เหตุผล สื่อสาร สื่อความหมายทาง

คณิตศาสตร์ และนำเสนอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

เมื่อจบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

เมื่อผู้เรียนที่เรียนจบช่วงชั้นที่ 3 ควรมีความรู้ ความคิด ทักษะ กระบวนการ และจิตวิทยาศาสตร์ ดังนี้

1. เข้าใจลักษณะและองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของการทำงานของระบบต่าง ๆ การถ่ายทอดทางพันธุกรรม วิวัฒนาการและความหลากหลายของสิ่งมีชีวิต พฤติกรรมการอยู่รวมกันของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตในสิ่งแวดล้อม
2. เข้าใจสมบัติและองค์ประกอบของสารละลาย สารบริสุทธิ์ การเปลี่ยนแปลงของสารในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลง
3. เข้าใจแรงเสียดทาน โมเมนต์ การเคลื่อนที่แบบต่างๆ ในชีวิตประจำวัน กฎการอนุรักษ์ พลังงาน การถ่ายโอนพลังงาน สมดุลความร้อน การสะท้อน การหักเห และความเข้มของแสง
4. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณทางไฟฟ้า หลักการต่อวงจรไฟฟ้าในบ้าน การคำนวณหาพลังงานไฟฟ้า และหลักการเบื้องต้นของวงจรอิเล็กทรอนิกส์
5. เข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก แหล่งทรัพยากรธรณี ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของบรรยากาศ ปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสุริยะ และผลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ บนโลก ความสำคัญของเทคโนโลยีอวกาศ
6. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์กับเทคโนโลยี การพัฒนาและผลของการพัฒนาเทคโนโลยีต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
7. ตั้งคำถามที่มีการกำหนดและควบคุมตัวแปร คิดคาดคะเนคำตอบหลายแนวทาง วางแผนและลงมือสำรวจตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินความสอดคล้องของข้อมูล และสร้างองค์ความรู้
8. สื่อสารความคิด ความรู้จากผลการสำรวจตรวจสอบโดยการพูด เขียน จัดแสดง หรือใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
9. ใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการดำรงชีวิต การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทำโครงการหรือสร้างชิ้นงานตามความสนใจ

10. แสดงถึงความสนใจ มุ่งมั่น รับผิดชอบ รอบคอบ และซื่อสัตย์ในการสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ได้ผลถูกต้องเชื่อถือได้

11. ตระหนักในคุณค่าของความรู้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ แสดงความชื่นชม ยกย่อง และเคารพสิทธิในผลงานของผู้คิดค้น

12. แสดงถึงความซื่อซึ้ง ห่วงใย มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า มีส่วนร่วมในการพิทักษ์ ดูแลและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

13. ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นของตนเองและยอมรับฟังความคิดของผู้อื่น

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เมื่อจบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

1. ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
2. ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. ได้รับการพัฒนาแนวคิดและขอประสบการณ์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์
4. ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต และวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา

เมื่อจบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

1. เข้าใจและเห็นความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการที่มีต่อสุขภาพและชีวิตในช่วงวัยต่าง ๆ
2. เข้าใจ ยอมรับ และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกทางเพศ ความเสมอภาคทางเพศ สร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น และตัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตด้วยวิธีการที่เหมาะสม

3. เลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสม ได้สัดส่วน ส่งผลดีต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการในช่วงวัยรุ่น
4. มีทักษะในการประเมินอิทธิพลของเพศ เพื่อน ครอบครัว ชุมชน และวัฒนธรรมที่มีต่อเจตคติ ค่านิยมเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิต และสามารถจัดการได้อย่างเหมาะสม
5. ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง รู้จักสร้างเสริมความปลอดภัยให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน
6. เข้าร่วมกิจกรรมทางกาย กิจกรรมกีฬา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพ ทางกายเพื่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกลไกได้อย่างปลอดภัย สนุกสนาน และปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ ความเป็นถนัดและความสนใจ
7. แสดงความตระหนักในความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมสุขภาพ การป้องกันโรค การสร้างสุขภาพ การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การออกกำลังกายและการเล่นกีฬากับการมีชีวิตที่มีสุขภาพดี
8. สำนึกในคุณค่า ศักยภาพ และความเป็นตัวของตัวเอง
9. ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา หน้าที่ความรับผิดชอบ เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ให้ความร่วมมือในการแข่งขันกีฬา และการทำงานเป็นทีมด้วยความมุ่งมั่นและมีน้ำใจนักกีฬาจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ด้วยความชื่นชมและสนุกสนาน

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

เมื่อจบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

1. สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะโดยเลือกและประยุกต์ ทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะพื้นฐานให้ได้ผลตามที่ต้องการ ตลอดจนสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจผลงานของตนเองได้
2. รู้ว่าการจัดทัศนธาตุ องค์ประกอบดนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์จะช่วยให้งานศิลปะ สามารถสื่อความคิดและความรู้สึกได้ และอธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงามและความไพเราะของศิลปะได้
3. บรรยายและอธิบายศิลปะสาขาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยอธิบายเปรียบเทียบผลงานศิลปะจากยุคสมัย วัฒนธรรมต่าง ๆ และให้ความสำคัญในเรื่องบริบท ทางวัฒนธรรม

4. นำความรู้ทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ
5. เห็นความสำคัญของการสร้างสรรค์งานศิลปะ เชื่อมมั่น ภาคภูมิใจการแสดงออก รับผิดชอบ มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น
6. ซาบซึ้ง เห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รัก ห่วงแหน มรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เมื่อจบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

มีทักษะการทำงานอาชีพสุจริต มีทักษะการจัดการทำงานอย่างเป็นระบบและมีกลยุทธ์ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เห็นคุณค่าของงานการอาชีพสุจริต เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ เลือกใช้เทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศได้เหมาะสมกับงานและอย่างถูกต้อง มีคุณธรรม สามารถคิด ออกแบบ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์ หรือวิธีการใหม่ในการทำงาน ทำงานด้วยความ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด อุดม มุ่งมั่น อดทน ใช้พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

ช่วงชั้นที่ 3 (จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

คุณภาพของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เมื่อจบ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูลข่าวสาร สร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกนึกคิด และความคิดรวบยอด โดยใช้ น้ำเสียง ท่าทาง ในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ
2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการพัฒนาการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน ในหัวข้อ เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย การลมพังกอากาศ การศึกษา และอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100 - 2,250 คำ คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น
3. ใช้ประโยคผสม (Compound Sentence) และประโยคซับซ้อน (Complex Sentence) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. อ่าน เขียน ข้อความที่เป็นความเรียงและไม่เป็นความเรียง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มีตัวเชื่อมข้อความ (Discourse Markers)
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น
6. ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ สืบค้นข้อมูลความรู้ในสาระเจ้าของภาษา ตามบริบทของข้อความที่พบเห็นในแต่ละระดับชั้น
7. ฝึกฝนการใช้ภาษาต่างประเทศทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง หากความเพลิดเพลินและเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

มาตรฐานและเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ.2549 – 2553) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มี 8 ตัวบ่งชี้ คือ

คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติในระดับดี ใน 8 กลุ่มสาระ ในระดับชั้น

ป.6 ม.3 และ ม.6 (5.2)

- 5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 5.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 5.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา
- 5.6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 5.7 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 5.8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

เกณฑ์การพิจารณา 5.1 - 5.8

5.1 – 5.8	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการเรียนรวบยอดระดับชาติระดับดี	ในระดับชั้น ป .3
5.1 – 5.8	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการเรียนรวบยอดระดับชาติระดับดี	ในระดับชั้น ป .6
5.1 – 5.8	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการเรียนรวบยอดระดับชาติระดับดี	ในระดับชั้น ม .3
5.1 – 5.8	ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลการเรียนรวบยอดระดับชาติระดับดี	ในระดับชั้น ม .6

เกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับตัวบ่งชี้จากค่าร้อยละเฉลี่ย

ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
ผู้เรียนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีผลการเรียนรวบยอด ระดับชาติ ระดับดี	ผู้เรียนระหว่างร้อยละ 50 –74 มีผลการเรียนรวบ ยอดระดับชาติ ระดับดี	ผู้เรียนระหว่างร้อยละ 75-89 มีผลการเรียน รว บ ย อ ด ระดับ ชา ตี ระดับดี	ผู้เรียนตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไปมีผลการเรียนรวบ ยอดระดับชาติ ระดับดี

ระดับดีหมายถึง มีผลการเรียนรวบยอดระดับชาติตามที่ได้กำหนดว่ามีคะแนนอยู่ในระดับดี ในกรณีที่ใช้ผลการเรียนที่เขตพื้นที่ทดสอบจะใช้ค่าคะแนนที่เขตพื้นที่กำหนดว่าอยู่ในระดับดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ดำรงศ ภูมมา (2540, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษางานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสตรีสิริเกศ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดและหัวหน้างานพบว่า (1) การวางแผนงานวิชาการ ทำโครงการเหมือนเดิม การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามโครงการและขาดการติดตาม การประเมินผลโครงการบางโครงการ (2) การปฏิบัติวิชาการ การจัดทำแผนภูมิไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สามารถเปิดแผนการเรียนตามความต้องการของท้องถิ่นได้ ไม่สามารถจัดครูเข้าสอนแทนได้ครบ (3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย ครูมีคาบสอนมาก ขาดทักษะความรู้ความเข้าใจ และขาดงบประมาณในการทำ

ผลงานทางวิชาการ (4) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูนำแผนการสอนมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยมาก (5) ด้านการวัดประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ครูมีชั่วโมงสอนมากทำให้ไม่มีเวลาในการออกข้อสอบ มีการนำผลการวัดประเมินผลมาวิเคราะห์ปรับปรุงการเรียนการสอนน้อยมาก การดำเนินงานทะเบียนล่าช้า (6) ด้านการประเมินผลงานด้านวิชาการการวิเคราะห์ผลการประเมินผลงานด้านวิชาการไม่ชัดเจนและไม่นำผลการวิเคราะห์ มาปรับปรุงและพัฒนางาน

รุจิรา ผดุงแผ้ว (2541, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชา พบว่า การดำเนินงานในโรงเรียนมัธยม

ศึกษาโดยภาพรวมมีปัญหาคืออยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาคืออยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลด คือ ด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผลการเรียนและทะเบียนนักเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการ ด้านการปฏิบัติงานวิชาการ และด้านการวางแผนงานวิชาการ ตามลำดับ

เจริญ ษาเรืองเดช (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาคืออยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียนมีปัญหา คือ การจัดสอนแทน โดยการคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความถนัด และพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาคืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมากในเรื่องการจัดกลุ่มการเรียน โดยให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามต้องการ ตามความถนัด ตามความสนใจ เพื่อการศึกษาต่อและประกอบอาชีพโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาคืออยู่ในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดตารางสอน

ทวีศักดิ์ หงส์อารยะชน (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้จัดสายงานและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรตามสายงานวิชาการไว้คล้ายคลึงกัน ด้านการสอนเน้นกระบวนการ การจัดทำแผนการสอนตามคู่มือของ สสวท. จัดให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบ การประเมินโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ (2) ปัญหาที่สำคัญ คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนงานวิชาการขาดบุคลากรที่ถนัดในด้านวิชาชีพ ขาดงบประมาณอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ การจัดครูเข้าสอนไม่สามารถเฉลี่ยคาบสอนให้ใกล้เคียงกัน ในด้านกิจกรรมครูไม่เห็นความสำคัญ ด้านแผนการสอนครูขาดทักษะในการทำแผนและแผนของกลุ่มในโรงเรียนไม่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละโรงเรียน การวัดผลประเมินผล การนิเทศติดตามระบบการติดตามในการประเมินผลงานวิชาการยังไม่เหมาะสม

ศิววรรณ ปานใจ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในทรรณะของผู้ปฏิบัติงานวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารงานวิชาการและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า (1) ปัญหาด้านบุคลากร ปรากฏว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ขาดงบประมาณในการส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมหรือประชุมทางวิชาการ นอกจากนี้หัวหน้าฝ่ายแนะแนว หัวหน้าฝ่ายทะเบียนวัดผล และประชากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ต่างก็เห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากในเรื่องความเพียงพอของบุคลากรในการปฏิบัติงาน (2) ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนปรากฏว่า ปัญหาที่มีอยู่ในระดับมาก คือ การนำวิทยากรและแหล่งวิชาการในท้องถิ่นมาเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน ในเรื่องการจัดสอนซ่อมเสริมให้ถูกต้องตามหลักการสอนซ่อมเสริม และเรื่องการได้รับงบประมาณเพื่อการเรียนการสอน (3) ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน ปรากฏว่า ปัญหาที่มีอยู่ในระดับมาก คือ การขาดแหล่งที่จะจัดฝึกอบรมครูในการใช้อุปกรณ์การสอน การขาดงบประมาณในการจัดส่งครูเข้ารับการฝึกอบรมในการใช้อุปกรณ์การสอน และความไม่เพียงพอของหนังสือประกอบการค้นคว้าในห้องสมุด การได้รับคู่มือ อุปกรณ์การเรียนการสอนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการใช้ การจัดให้มีวัสดุทัศนูปกรณ์ได้ครบถ้วน และเรื่องการบริหารสื่อการเรียนการสอนของฝ่ายไอศตทัศนศึกษา และเรื่องการบริหารซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้ (4) ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ปรากฏว่าปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ความสามารถของครูในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลด้านจิตพิสัยและเรื่องการติดตามนักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียน “0” “ร” และ “มส”

สนั่น เมตุลา (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูอาจารย์ในหมวดวิชาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2541 พบว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

สุมาลี สังข์ไชย (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 4 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน พบว่า (1) การปฏิบัติงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ปฏิบัติงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน และด้านการประเมินผล การจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหาร งานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก (2) โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ถาวร กันเมล์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า (1) โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้าน วิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน และด้านการประเมิน ผลการจัดการงานวิชาการ พบว่า เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่โรงเรียน ขนาดกลางและขนาดเล็ก มีปัญหาการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลางทุกด้าน แต่เมื่อ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูผู้สอน มีปัญหาการ บริหารงานวิชาการในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาน้อยทุกรายการ ยกเว้นด้านการจัดการเรียนการสอนมีปัญหานี้ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน (2) โรงเรียนขนาด ใหญ่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารงานวิชาการทั้งโดยภาพรวมและเป็นราย ด้าน ไม่แตกต่างกัน (3) ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน 2 ด้าน คือ ด้าน การวางแผนงานวิชาการ และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงาน ทะเบียนนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูผู้สอนมีปัญหามากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชามีปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและงาน ทะเบียนนักเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน

สมแพน จำปาหวาย (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านบริหารหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านนิเทศ ภายใตงานวิชาการ และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ปัญหาใน

การบริหารงานทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับ มาก โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอให้โรงเรียนเน้นด้านการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

ภารตี บุญนุ่ม (2542, บทคัดย่อ) สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาการงาน ด้านครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไปด้านหลักสูตรมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น ด้านวิธีการสอนที่ครูวิชาการงานถนัดและชำนาญมากที่สุดคือ วิธีการสอนแบบสาธิต ด้านสื่อการเรียนการสอนจะเลือกสื่อการเรียนการสอนโดยพิจารณาจากลักษณะเนื้อหาวิชา ด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่สภาพเครื่องมือ เครื่องจักร พอใช้งานได้ ด้านการวัดผลประเมินผลในการปฏิบัติงาน ใช้การตรวจผลงาน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานพบว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหาสูงสุดของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ และขนาดกลางคือ ด้านวิธีการสอน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านครูผู้สอน

สุทธิเมธ ชัยเพชร , เมธ ชัยเพชร (2542, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในการศึกษา 4 ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 4 โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 4 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน โดยส่วนรวมมีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 3. ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตการศึกษา 4 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยส่วนรวมมีปัญหาการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

จากผลการศึกษางานวิจัยในประเทศ สรุปว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ส่วนใหญ่มักจะพบปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งเกิดจากปัญหาคูณการ เอกสารประกอบการสอน

อุปกรณ์และสื่อการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ การวางแผน การวัดผลและประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

มินูดีน (Minudin, 1987, หน้า 2403-A) ได้ทำการวิจัยบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนรัฐซาบาห์ มาเลเซีย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นหลักในการประเมินผลโครงการของโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่นๆ ทั้งหมดของโรงเรียนสอนในระดับชั้นรู้และเข้าใจกฎข้อบังคับในการเรียนรายวิชาต่างๆ

แมททอกซ์ (Mattox, 1987, หน้า 6061-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความต้องการในการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าความต้องการอยู่ในระดับสูงของผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ คือความต้องการที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านนิเทศ การประเมินผลการปรับปรุงการเรียนการสอน และการพัฒนาหลักสูตร

จากผลการวิจัยต่างประเทศ สรุปว่า การบริหารงานวิชาการ เน้นการประเมินผลโครงการ ปรับปรุงการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรและด้านการนิเทศ

ดังนั้นจะเห็นได้จากงานวิจัยทั้งในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับ งานวิชาการ มีลักษณะคล้ายคลึงกันในหัวข้อ ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลด้านการพัฒนาทางด้านวิชาการ ด้านการนิเทศติดตามผล แต่งานวิจัยต่างประเทศจะเน้นด้านการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลเพื่อการพัฒนา แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา